

Landbruksdepartementet

Postboks 8007 dep.
0030 OSLO

ORIENTERING OM VEDTAK

Svar ang. høring - Lov om overtakelse av formuesposisjoner ved endret ansvarsfordeling i matforvaltningen

Ovennevnte sak ble behandlet av Kommunestyret i møte den 2/4-2003 med vedtak som framgår av vedlagte kopi av møtebok for sak 74/03. (vedlegg)

Kommunestyret vedtok følgende:

Kommunestyret er kritisk den korte svarfrist på et viktig lovforslag for gjennomføring av reformen av Matforvaltningen.

- Lovforslaget vil kunne bli et viktig grunnlag for forhandlingene mellom kommunene og staten i overtakelsen av Næringsmiddeltilsynet.
- Staten må ta ansvar for inngåtte leieavtaler for lokalene til Næringsmiddeltilsynet og sørge for å dekke evt økonomisk belastning ved å bryte leieavtaler eller videreføre dem ut avtaletiden hvis man bestemmer at lokalen ikke skal benyttes til videreføring av Mattilsynet.
- Kommunene må få førsterett til å overta utstyr og inventar som benyttes til oppgaver som ikke faller inn under Mattilsynet eller hvor bruken er delt på flere oppgaver. Alternativt må dette kompenseres ved forhandling om hvor stor del av kommunenes overføringer til Næringsmiddeltilsynet som skal beholdes i kommunen etter omorganiseringen.
- Rådmannen bes om å følge opp forhandlingene med Staten for å sikre at medlemskommunene blir sittende igjen med penger nok til å dekke de oppgaver NMT har dekket innenfor dagens ramme.

Med hilsen

Einar Braaten
kommunelege 1

Vedlegg

HØRING - LOV OM OVERTAKELSE AV FORMUESPOSISJONER VED ENDRET ANSVARSFORDELING I MATFORVALTNINGEN SAKSORDFØRER: EIVIND MOLVEN

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
033/03	Formannskapet	19.03.03
074/03	Kommunestyret	02.04.03

Vedlegg

ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Høringsnotat med oversendelsesbrev

SAMMENDRAG

Landbruksdepartementet legger fram et lovforslag som skal sikre at staten får det rettslige grunnlaget for overføring av bygninger, lokaler, inventar, utstyr samt ansatte som må til for å dekke tilsynsoppgavene beskrevet for det nye Statlige Mattilsynet.

Kommunene som til hører Næringsmiddeltilsynet (NMT) på Kongsberg har tradisjonelt fått 4 forskjellige tjenester: Tilsyn med næringsmiddelkjeden, laboratorietjenester, råd og veiledning innen næringsmiddelfag og miljørettet helsevern og beredskap.

Staten vil overta tilsynsdelen og sørge for å dekke forventede utgifter til dette gjennom lovforslaget i høringsnotatet. De andre funksjonene vil staten ikke overta.

Lovforslaget legger opp til en konkret diskusjon rundt hver "formuesgjenstand" (inventar, utstyr, personell og drift). En evt tvist vil kunne avgjøres i en egen nemd.

Det foreslås at staten ikke overtar bygninger/lokaler eller eiendommer.

Rådmannen bemerker at staten må ta ansvar for inngåtte leieavtaler for lokaler.

Det vil bli viktig for kommunene å kunne forhandle seg fram til avtaler som sikrer at vi sitter igjen med dekning av utgifter til dekking av laboratorieundersøkelser (hovedsakelig vannprøver). Vi må også sørge for å sitte igjen med penger til å dekke de andre oppgavene.

RÅDMANNENS ANBEFALING

Kommunestyret er kritisk den korte svarfrist på et viktig lovforslag for gjennomføring av reformen av Matforvaltningen.

- Lovforslaget vil kunne bli et viktig grunnlag for forhandlingene mellom kommunene og staten i overtakelsen av Næringsmiddeltilsynet.

- Staten må ta ansvar for inngåtte leieavtaler for lokalene til Næringsmiddeltilsynet og sørge for å dekke evt økonomisk belastning ved å bryte leieavtaler eller videreføre dem ut avtaletiden hvis man bestemmer at lokalen ikke skal benyttes til videreføring av Mattilsynet.
- Kommunene må få førsterett til å overta utstyr og inventar som benyttes til oppgaver som ikke faller inn under Mattilsynet eller hvor bruken er delt på flere oppgaver. Alternativt må dette kompenseres ved forhandling om hvor stor del av kommunenes overføringer til Næringsmiddeltilsynet som skal beholdes i kommunen etter omorganiseringen.
- Rådmannen bes om å følge opp forhandlingene med Staten for å sikre at medlemskommunene blir sittende igjen med penger nok til å dekke de oppgaver NMT har dekket innenfor dagens ramme.

Begrunnelse

Høringsnotatet legger fram forslag til en lov som sikrer at staten får overført de formuesposisjoner som er nødvendig for å drive Mattilsynet videre. Loven sikrer også kommunene forhandlingsrett om disposisjonene. Det er viktig at kommunenes interesser føres fram i forhandlingene med staten gjennom representantskapet og styret for Næringsmiddeltilsynet.

BEHANDLING I FORMANNSKAPET - 19.03.03:

Det fremkom ingen andre forslag under behandlingen.

Rådmannens anbefaling ble enst. tiltrådt som innstilling for K.

VEDTAK I FORMANNSKAPET - 19.03.03:

Kommunestyret er kritisk den korte svarfrist på et viktig lovforslag for gjennomføring av reformen av Matforvaltningen.

- Lovforslaget vil kunne bli et viktig grunnlag for forhandlingene mellom kommunene og staten i overtakelsen av Næringsmiddeltilsynet.
- Staten må ta ansvar for inngåtte leieavtaler for lokalene til Næringsmiddeltilsynet og sørge for å dekke evt økonomisk belastning ved å bryte leieavtaler eller videreføre dem ut avtaletiden hvis man bestemmer at lokalen ikke skal benyttes til videreføring av Mattilsynet.
- Kommunene må få førsterett til å overta utstyr og inventar som benyttes til oppgaver som ikke faller inn under Mattilsynet eller hvor bruken er delt på flere oppgaver. Alternativt må dette kompenseres ved forhandling om hvor stor del av kommunenes overføringer til Næringsmiddeltilsynet som skal beholdes i kommunen etter omorganiseringen.
- Rådmannen bes om å følge opp forhandlingene med Staten for å sikre at medlemskommunene blir sittende igjen med penger nok til å dekke de oppgaver NMT har dekket innenfor dagens ramme.

Begrunnelse

Høringsnotatet legger fram forslag til en lov som sikrer at staten får overført de formuesposisjoner som er nødvendig for å drive Mattilsynet videre. Loven sikrer også kommunene forhandlingsrett om disposisjonene. Det er viktig at kommunenes interesser føres fram i forhandlingene med staten gjennom representantskapet og styret for Næringsmiddeltilsynet.

BEHANDLING I KOMMUNESTYRET - 02.04.03:

Det fremkom ingen nye forslag under behandlingen.
Formannskapetets innstilling ble enst. vedtatt.

VEDTAK I KOMMUNESTYRET - 02.04.03:

Kommunestyret er kritisk den korte svarfrist på et viktig lovforslag for gjennomføring av reformen av Matforvaltningen.

- Lovforslaget vil kunne bli et viktig grunnlag for forhandlingene mellom kommunene og staten i overtakelsen av Næringsmiddeltilsynet.
- Staten må ta ansvar for inngåtte leieavtaler for lokalene til Næringsmiddeltilsynet og sørge for å dekke evt økonomisk belastning ved å bryte leieavtaler eller videreføre dem ut avtaletiden hvis man bestemmer at lokalen ikke skal benyttes til videreføring av Mattilsynet.
- Kommunene må få førsterett til å overta utstyr og inventar som benyttes til oppgaver som ikke faller inn under Mattilsynet eller hvor bruken er delt på flere oppgaver. Alternativt må dette kompenseres ved forhandling om hvor stor del av kommunenes overføringer til Næringsmiddeltilsynet som skal beholdes i kommunen etter omorganiseringen.
- Rådmannen bes om å følge opp forhandlingene med Staten for å sikre at medlemskommunene blir sittende igjen med penger nok til å dekke de oppgaver NMT har dekket innenfor dagens ramme.

Begrunnelse

Høringsnotatet legger fram forslag til en lov som sikrer at staten får overført de formuesposisjoner som er nødvendig for å drive Mattilsynet videre. Loven sikrer også kommunene forhandlingsrett om disposisjonene. Det er viktig at kommunenes interesser føres fram i forhandlingene med staten gjennom representantskapet og styret for Næringsmiddeltilsynet.

SAKSOPPLYSNINGER

6/3-2003 mottok Øver Eiker kommune brev med høringsdokumentet datert 28/2-2003. Svarfrist var satt til 11/4-2003. Som alle høringsnotatene i denne store omorganiseringssaken er høringsfristen satt meget kort i forhold til politisk behandling i kommunene. Protester er gitt til departementet gjentatte ganger uten at det har fått gehør. Saksbehandlingen av denne høringssaken har derfor måtte gå meget raskt. Det har kun vært kort kommunikasjon mellom byveterinær Kjersti Søli og saksbehandler. Det har ikke vært mulig å gjennomføre en diskusjon i styret for KNT, eller med andre kommuner.

Stortinget har vedtatt en reform som fører til at dagens Næringsmiddeltilsyn gjøres statlig og legges inn i en større, ny, organisasjon: Statens Mattilsyn. Dette skal ta opp i seg de samlede forvaltningsoppgaver langs hele matproduksjonskjeden både i sjø og på land. Mattilsynet vil dermed bli tillagt oppgaver som i dag utføres av Statens landbrukstilsyn, Statens dyrehelsetilsyn, Fiskeridirektoratet, Statens næringsmiddeltilsyn og de kommunale og interkommunale næringsmiddeltilsynene (KNT).

Laboratoriedelen skilles fra det nye tilsynet. Det er lagt opp til at forhold vedrørende organiseringen av laboratorietjenestene skal legges fram for Stortinget i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2003.

Staten skal overta den delen av Næringsmiddeltilsynene som har drevet med tilsynsoppgaver.

I det departementet viser til tidligere høringsrunder legges det fram et lovforslag som skal kunne gi det rettslige grunnlaget for å gjennomføre det økonomiske oppgjøret mellom kommunene og staten;

Departementene vil med basis i høringsnotatet og de høringsuttalelser som kommer fram i gjennom denne høringsrunden, legge fram saken for Stortinget i løpet av våren 2003 med sikte på at det økonomiske oppgjøret kan gjennomføres i løpet av 2. halvår 2003.

Grunnlaget for oppgjøret er beskrevet i høringsnotatet:

”Det er lagt til grunn at følgende oppgaver som i dag utføres av kommunene vil bli overført til staten ved Mattilsynet fra 1.1.2004:

- næringsmiddeltilsyn som i dag er et kommunalt ansvar, herunder tilsyn med drikkevann*
- næringsmiddeltilsyn og kjøttkontroll som i dag er et statlig ansvar, men som utføres av KNT etter delegert fullmakt fra SNT.”.....*

.....

Det økonomiske oppgjøret vil på denne bakgrunn ha tre hovedelementer:

- overføring av personell som er satt til å løse de oppgaver som staten skal overta*
- overføring av eiendeler (bygg, inventar, utstyr mv.) som er anskaffet for å løse de oppgaver som staten skal overta*
- utgifter til drift*

.....

Staten skal overta alle eiendeler som er brukt til å løse de oppgavene som skal overtas. Det legges derfor opp til et oppgjør som skal medføre at Staten overtar de økonomiske forpliktelser som er knyttet til de aktuelle ”formuesgjenstandene” (utstyr, inventar og andre eiendeler). Imidlertid gjøres det klart i lovforslaget at Staten ikke har plikt til å overta tomter, bygninger og lokaler. (§ 4)

Høringsnotatet legger fram forslag om en ny lov. Formålet med loven er å sikre at det foreligger et nødvendig rettslig grunnlag for overføringen av formuesposisjoner i forbindelse med at oppgavene overføres fra kommunene til staten som en del av matforvaltningsreformen.

Loven innebærer at staten ikke skal betale vederlag til kommunene for å overta utstyr, inventar og andre eiendeler. Det skal gjennomføres drøftinger mellom hver enkelt kommune og staten om konkret overtagelse av ”formuesgjenstandene”.

Loven gjelder også interkommunale løsninger lik Næringsmiddeltilsynet for Kongsberg, Flesberg, Nore og Uvdal, Rollag, Sigdal og Øvre Eiker.

I følge lovforslaget må vi regne med at kommunens andel som er utbetalt til tilsynsdelen vil måtte overføres til Staten.

VURDERING

Slik lovforslaget er formulert sikrer det at staten vil få dekket sine utgifter ved å overta driften av tilsynsdelen. Det understrekes flere ganger at man kun skal overta utgiftene (og inntektene) for de driftsmessige forhold som har med den definerte tilsynsdelen. For kommunene som tilhører Næringsmiddeltilsynet for Kongsberg, Flesberg, Nore og Uvdal, Rollag, Sigdal og Øvre Eiker har **beredskap og veiledning/rådgivning** vært viktige funksjoner som ikke direkte ligger til tilsynsdelen. Dette gjelder både laboratoriefunksjonen og næringsmiddelfaglig. Vi mottar også veiledning innen miljørettet helsevern. Det er derfor viktig at kommunene arbeider for å beholde en prosentdel av driftsbudsjettet for tilsynsdelen som tradisjonelt har vært den som har dekket disse områdene.

Matforvaltningsreformen har lagt opp til at det skal være færre lokale Mattilsyn enn det er i dag. Det betyr at flere steder vil man måtte flytte ut av bygninger og lokaler. Det er enda ikke bestemt om det vil bestå et Mattilsyn lokalisert på samme sted i Kongsberg. NMT leier lokaler og var nødt til å forlenge leieavtalen med 5 år i 2002. Man kan lese høringsnotatet slik at staten frasier seg ansvaret for denne leieavtalen hvis de ønsker å ikke videreføre et Mattilsyn lokalisert på Kongsberg. Kommunene vil da sitte igjen med det økonomiske ansvaret for leieavtalen. Rådmannen mener at det må gjøres helt klart at staten har ansvaret for å følge opp slike leieavtaler hvis de bestemmer at lokalene skal fraflyttes.

Lovforslaget legger også opp til å sikre at staten overtar alle formuesposisjoner som brukes til å utføre de oppgaver som er lagt til Mattilsynet. Imidlertid vil f.eks datautstyr, telefoner og annet utstyr også være brukt til andre oppgaver kommunene kan ønske å videreføre. (Beredskap, veiledning/rådgivning, miljørettet helsevern) Hvis staten overtar dette utstyret må dette kompenseres overfor kommunene som evt må kjøpe inn nytt utstyr for å dekke videreføring av funksjoner som til nå er dekket av NMT. Rådmannen mener dette må trekkes inn i avtalen om hvor mye av overføringene fra kommunene til NMT staten skal overta. I prinsippet betyr dette at man fra overføringen på 900 000,- Øvre Eiker kommune overførte til driften av NMT i 2002 skal det trekkes fra for formuesposisjoner og drift av laboratoriet, beredskap, rådgivning og praktisk arbeid innen miljørettet helsevern.

Sett i denne sammenheng vil forhandlingene med staten om overtakelse av Næringsmiddeltilsynet bli viktige for hvor mye penger kommunene vil sitte igjen med for å dekke de oppgavene vi har mottatt fra dem til nå. Hvis man ikke skulle komme til enighet har loven beskrevet en tvisteløsning i § 7 hvor både kommune og stat kan kreve vanskelige spørsmål avgjort av en egen nemd.

ØKONOMISK VURDERING

Det er ikke gjort endelige vurderinger av hvor mye utgiftene til laboratoriedrift, beredskap, veiledning/rådgivning, miljørettet helsevern beløper seg til. Dette arbeidet er igangsatt i NMT og vil bli presentert for kommunene når det er ferdig. Det vil bli krevet i forhandlingene med staten at dette beløpet trekkes fra og beholdes i kommunene for å dekke inn utgiftene til disse oppgavene som nå må løses andre steder enn i NMT.

Det er umulig i dag å vite hva slags utgifter vi må regne med for å betale laboratorieutgifter når disse overtas av nye sentraliserte laboratorier. Sannsynligvis vil utgiftene ikke øke, men fleksibiliteten i prøveutvalget vil kunne bli mindre.

INFORMASJONSTILTAK

Ansvar for informasjonstiltak innen denne reformer ligger på staten. Det er viktig at de tjenester i kommunene som har hatt et samarbeidsforhold med NMT følger godt med og orienterer seg i nytt lovverk og nye samarbeidsparter.